Европейски парламент
2019-2024

Комисия по рибно стопанство

2023/2027(INI)

2.10.2023

ПРОЕКТ НА ДОКЛАД

относно въздействието на незаконния риболов върху продоволствената сигурност: ролята на Европейския съюз
(2023/2027(INI))

Комисия по рибно стопанство

Докладчик: Нуну Мелу

СЪДЪРЖАНИЕ

Страница

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....3

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....8

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно въздействието на незаконния риболов върху продоволствената сигурност: ролята на Европейския съюз
(2023/2027(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид проучването на Комисията от 2022 г., озаглавено „Study on the legislative frameworks and enforcement systems of Member States regarding obligations and sanctions to nationals for infringements to the rules arising from the IUU Regulation“ (Проучване относно законодателните рамки и системите за правоприлагане на държавите членки по отношение на задълженията и санкциите за граждани за нарушения на правилата, произтичащи от Регламента относно незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов),

– като взе предвид Специален доклад № 20/2022 на Европейската сметна палата от 26 септември 2022 г., озаглавен „Действия на ЕС за борба с незаконния риболов — Въведени са системи за контрол, но те невинаги са ефективни поради различия в нивото на проверки и санкции в държавите членки“, който обхваща политиката на ЕС за борба с незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов,

– като взе предвид Конвенцията на ООН по морско право от 1982 г.,

– като взе предвид Споразумението за насърчаване на спазването на международните мерки за опазване и управление от риболовни кораби в открито море на Организацията на ООН по прехрана и земеделие („ФАО“) от 1995 г.,

– като взе предвид Споразумението на ООН за рибните запаси от 1995 г.,

– като взе предвид Кодекса за поведение за отговорен риболов на ФАО от 1995 г.,

– като взе предвид Международния план за действие за предотвратяване, възпиране и премахване на незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов на ФАО от 2001 г.,

– като взе предвид Споразумението за мерките на пристанищната държава с цел предотвратяване, възпиране и премахване на незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов на ФАО от 2009 г.,

– като взе предвид Незадължителните насоки на ФАО относно действията на държавите на знамето от 2014 г.,

– като взе предвид доклада на Коалицията на ЕС за незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов от декември 2021 г., озаглавен „Seafood traceability: Aligning RFMO catch documentation schemes to combat IUU fishing (Проследимост на морските продукти: съгласуване на схемите за документиране на улова на регионалните организации за управление на рибарството с цел борба с незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов),

– като взе предвид съвместното становище на Консултативния съвет за пазара и Консултативния съвет по далечно плаване от 21 април 2023 г. относно необходимостта от хармонизиран контрол върху вноса между държавите членки, за да се предотврати навлизането на пазара на Европейския съюз на продукти от незаконен, недекларирaн и нерегулиран риболов,

– като взе предвид документа с насоки на ФАО от 2023 г., озаглавен „Advancing end-to-end traceability – Critical tracking events and key data elements along capture fisheries and aquaculture value chains“ (Усъвършенстване на проследимостта от край до край — събития от критично значение и ключови елементи от данни по веригите за създаване на стойност в областта на риболова и аквакултурите),

– като взе предвид Техническите насоки на ФАО от 2023 г., озаглавени: „Implementation of the International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing – 1. Methodologies and indicators for the estimation of the magnitude and impact of illegal, unreported and unregulated fishing: 1.1 Principles and approaches“ (Изпълнение на Международния план за действие за предотвратяване, възпиране 1. Методики и показатели за оценка на мащаба и въздействието на незаконния, недекларирaн и нерегулиран риболов: 1.1. Принципи и подходи),

– като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по рибно стопанство (A9-0000/2023),

А. като има предвид, че ЕС е важен участник в рибарството в световен мащаб както поради риболовния си флот (около 73 000 кораба), така и поради позицията си на най-голям вносител на рибни продукти в света (почти 70% от консумираните в ЕС морски продукти се внасят, което представлява 34% от общата стойност на световната търговия с такива продукти), и следователно трябва да играе централна роля в борбата срещу незаконния, недекларирaн и нерегулиран риболов в световен мащаб;

Б. като има предвид, че секторът на рибарството на ЕС осигурява пряка заетост за около 124 000 рибари и че той генерира приходи в размер на 6,3 милиарда евро годишно;

В. като има предвид, че ЕС беше поел ангажимент за постигане на цел за устойчиво развитие № 14.4, а именно прекратяване на незаконния, недекларирaн и нерегулиран риболов до 2020 г.;

Г. като има предвид, че член 12 от Регламента за незаконния, недекларирaн и нерегулиран риболов[1] забранява вноса на рибни продукти, получени от незаконен, недекларирaн и нерегулиран риболов;

Д. като има предвид, че понастоящем четири трети държави са със санкция „червен картон“, а осем със санкция „жълт картон“; като има предвид обаче, че един от

[1] Регламент (ЕО) № 1005/2008 на Съвета от 29 септември 2008 г. за създаване на система на Общността за предотвратяване, възпиране и премахване на незаконния, недекларирaн и нерегулиран риболов, за изменение на регламенти (ЕИО) № 2847/93, (ЕО) № 1936/2001 и (ЕО) № 601/2004 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 1093/94 и (ЕО) № 1447/1999 (ОВ L 286, 29.10.2008 г., стр. 1).

основните производители на морски храни, Китайската народна република, никога не е била обект на процедура по Регламента за незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов, въпреки големия брой доказателства за нейното значително и нарастващо участие в незаконен, недекларирани и нерегулиран риболов;

Е. като има предвид, че ЕС разполага със стабилна законодателна рамка в областта на рибарството, включително мерки за подобряване на капацитета за наблюдение, инспекция, контрол и надзор, използван за борба с незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов;

Ж. като има предвид, че Европейският фонд за морско дело и рибарство предостави подкрепа за дейностите по мониторинг, контрол и правоприлагане, с общ бюджет от 580 милиона евро, предназначени за тази цел;

З. като има предвид, че в своя Специален доклад 20/2022 Европейската сметна палата стига до заключението, че системи за контрол са въведени, но че те невинаги са ефективни поради различия в нивото на проверки и санкции в държавите членки;

И. като има предвид, че цифровизацията на сертификата за незаконен, недекларирани и нерегулиран риболов чрез информационната система CATCH ще ограничи възможностите за измами при внос;

Й. като има предвид, че продуктите, получени в резултат на незаконен риболов, представляват риск за продоволствената сигурност на гражданите на Европейския съюз;

1. отново потвърждава необходимостта ЕС и неговите държави членки да продължат своя подход на нулева толерантност към незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов, като го прилагат еднакво за всички държави, независимо от големината им, и да насърчават устойчивото рибарство с оглед на борбата срещу прекомерния риболов и гарантирането на продоволствена сигурност;

2. изисква прилагането на насоки на ЕС, за да се определи как най-добре да се подобри изпълнението на Регламента на ЕС за незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов в държавите членки, които не спазват изискванията на регламента, и как най-добре да се проверява информацията, предоставена в двугодишните доклади;

3. насърчава държавите членки да разпределят достатъчен капацитет и ресурси за гарантирането на ефективното прилагане на контрола върху вноса;

4. подчертава, че Комисията трябва да предоставя подходяща подкрепа на националните органи, отговарящи за контрола на вноса на морски храни, като отбелязва, че тази подкрепа може да включва изготвянето на списък на мерките за управление и опазване, когато такива са налични, които се прилагат в държави извън ЕС, и споделянето на подробна информация относно недостатъците, установени в контекста на прилагането на Регламента на ЕС за незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов към държави извън ЕС;

5. подчертава, че Комисията трябва да предоставя, заедно с Европейската агенция за контрол на рибарството и в тясно сътрудничество с държавите членки, по-нататъшна подкрепа на националните органи по отношение на най-добрия начин за прилагане на Регламента за незаконния, недекларирaн и нерегулиран риболов, като тази подкрепа е под формата на насоки, обмен на добри практики, обучение и други подобни дейности;

6. насърчава Комисията да продължи да се стреми към последователното прилагане и изпълнение на процедурите за контрол на вноса в целия ЕС, включително проверки на сертификатите за улов, основан на риска подход и верификации;

7. припомня на Комисията необходимостта от хармонизиране на контрола върху вноса във всички държави членки, за да се предотврати навлизането на продукти от незаконен, недекларирaн и нерегулиран риболов на пазара на ЕС;

8. насърчава Комисията да действа бързо, за да гарантира, че информационната система CATCH функционира пълноценно и че националните органи на държавите членки са напълно запознати с нейното използване в срок от две години от датата на прилагане на член 4 от преразгледания Регламент относно контрола на рибарството;

9. отправя искане към Комисията да осигури достатъчно човешки ресурси, за да се гарантира по-бързо и ефективно предоставяне на горепосочената информационна система в държавите членки;

10. приветства създаването на новата информационна система CATCH с преразгледания Регламент за контрол на рибарството;

11. насърчава бързото включване на по-всеобхватни критерии за риска и кръстосани проверки на данните в следващите версии на информационната система CATCH, както се препоръчва от Консултативния съвет по далечно плаване; счита, че за да се гарантират най-добри резултати, Комисията трябва да се увери, че оценката на риска, прилагана в системата CATCH, е поне толкова цялостна, колкото тези, които се прилагат в държавите членки, които вече разполагат с електронна система за проверка на сертификатите за улов; счита, че междувременно Комисията трябва да гарантира оперативната съвместимост между CATCH и националните информационни системи, без да се увеличава тежестта за стопанските субекти;

12. настоятелно призовава Комисията да увеличи броя на служителите, работещи в областта на управлението на океаните и незаконния, недекларирaн и нерегулиран риболов в рамките на ГД „Морско дело и рибарство“ на Комисията;

13. насърчава държавите членки да гарантират, че са въведени необходимите процедури в подготовка за правното приемане на информационната система CATCH и да се уверят, че системата ще бъде готова за използване възможно най-скоро;

14. настоятелно призовава държавите членки да засилят своите системи за контрол с цел предотвратяване на вноса на незаконни рибни продукти и да предприемат необходимите действия;

15. настоятелно призовава държавите членки да прилагат възпиращи санкции срещу незаконния риболов;

16. призовава Комисията и държавите членки да се въздържат от предоставяне на преференциален достъп до пазара на нации, които се асоциират с практики на незаконен, недекларирани и нерегулиран риболов и тежки нарушения на трудовите права; счита, че ЕС следва да се стреми да установи наистина еднакви условия на конкуренция между морските храни, произведени в ЕС, и морските храни, произведени в трети държави; счита по-специално, че инструментът за автономни тарифни квоти следва да се използва само в случаите, когато предлагането на морската храна на пазарите на ЕС е недостатъчно и че той не следва да се използва за внос на продукти, получени от незаконен, недекларирани и нерегулиран риболов, нито да подлага на натиск цените на произведените в ЕС стоки;

17. насърчава държавите членки да подобрят рутинния и навременен обмен на информация, включително относно отхвърлените пратки, което може да даде възможност на органите по-добре да прилагат и изпълняват законодателството; подчертава, че Споразумението на ФАО за мерките на пристанищната държава може да помогне в това отношение;

18. подчертава, че многостранните схеми за документиране на улова, които са разработени и договорени от договарящите страни на регионалните организации за управление на рибарството и сътрудничещите недоговарящи страни, с които се изисква информацията от критично значение за дадена пратка да се записва и предава по цялата верига на доставки, са се доказали като ефективни инструменти за подобряване на проследимостта и допринасят за борбата срещу незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов;

19. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Европейският съюз (ЕС) се намира в уникална ситуация като един от най-големите участници в рибарството в световен мащаб, както поради широкото си присъствие в риболова в океаните, така и поради позицията си на основен вносител на рибни продукти с близо 73 000 кораба под негово знаме и впечатляващ внос, с който се осигуряват почти 70% от консумираните морски храни в ЕС, поради което влиянието на ЕС върху риболовните практики по света не може да бъде подценявано. Това доминиращо положение означава, че ЕС носи значителна отговорност и за определянето и насърчаването на устойчиви практики в сектора.

Като договаряща страна по Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право (UNCLOS) и страна по няколко други важни международни споразумения, ЕС винаги е имал задължението да опазва морските ресурси. Тези разпоредби подчертават отговорността на всички държави да гарантират устойчиво управление на морските ресурси и да си сътрудничат за постигането на тази обща цел.

Незаконният, недекларирaн и нерегулиран риболов представлява значителна заплаха за морските екосистеми, социално-икономическото благосъстояние на зависимите от риболова общности, репутация на риболовния сектор по света и международните усилия за подобряване на управлението на океаните.

Огромният мащаб на икономическите последици е очевиден, като се имат предвид заетостта, генерирана от сектора в крайбрежните общности — над 124 000 преки работни места — и забележителните приходи, които той носи в хазната на ЕС — 6,3 милиарда евро годишно. Въвеждането на пазара на продукти от незаконен, недекларирaн и нерегулиран риболов застрашава този икономически принос. Незаконните операции не само лишават държавите от приходи, но и налагат увеличаване на разходите за наблюдение, инспекция и контрол на мерките за борба с незаконния, недекларирaн и нерегулиран риболов.

Предвид важната си роля на световния пазар на морски храни, Европейският съюз е в уникална позиция да определя и да бъде лидер в прилагането на международни устойчиви риболовни практики. Ангажиментът на ЕС за устойчивост в сектора на рибарството не е само икономически или екологичен проблем. Става въпрос на продоволствена сигурност. Тъй като по-голямата част от морските храни се внасят, гарантирането на устойчив и законен произход на този внос е от жизненоважно значение за здравето и благосъстоянието на неговите граждани.

Въпреки че ЕС разполага със стабилни регулаторни рамки, като например разпределянето на 580 милиона евро от Европейския фонд за морско дело и рибарство за подпомагане на дейностите по мониторинг и контрол, предизвикателствата остават. В доклада на Европейската сметна палата се говори за непоследователни проверки и санкции от страна на държавите членки, които разкриват пропуски в системата, които спешно трябва да бъдат запълнени.

За ЕС пътят напред включва множество аспекти. Цифровизирането на сертификатите за незаконен, недекларирaн и нерегулиран улов чрез информационната система CATCH

например е обещаваща стъпка в правилната посока. Тази система има за цел да намали измамите при внос и да гарантира по-строго спазване на разпоредбите на ЕС.

Освен това насърчаването на по-тясно сътрудничество с трети държави, много от които са големи производители на морски храни, е от решаващо значение. Тези партньорства ще гарантират, че внесените продукти отговарят на строгите стандарти на ЕС и че позицията на блока срещу незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов се разпространява в световен мащаб.

По-специално системата на ЕС за санкциониране с картони се оказа полезна, като понастоящем четири трети държави са със санкция „червен картон“, а осем държави са със санкция „жълт картон“. Въпреки това основен производител на морски храни, Китайската народна република (КНР), никога не е бил обект на разпоредбите относно незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов, въпреки многобройните доказателства за значителното и нарастващо участие на КНР в незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов.

Тъй като стопанските субекти, занимаващи се с незаконен, недекларирани и нерегулиран риболов, непрекъснато търсят вратички в съществуващите уредби, от съществено значение е ЕС да поддържа динамичен и проактивен подход за запазване на ангажираността си с устойчивия риболов и световната продоволствена сигурност.

ЕС носи отговорността да бъде лидер в борбата срещу незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов. По този начин той може да гарантира не само бъдещето на морските си екосистеми и поминъка, който те поддържат, но и да заздрави позицията си на световен застъпник за устойчиви и отговорни риболовни практики. За да се случи това, от решаващо значение е ЕС и държавите членки да продължат да прилагат и най-вече да насърчават в световен мащаб няколко мерки:

- Нулева толерантност към незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов, като се гарантира равно третиране на всички държави, независимо от тяхната големина, и застъпване за устойчивия риболов, борба с прекомерния риболов и гарантиране на продоволствената сигурност.

- Хармонизиран контрол върху вноса между държавите членки с цел предотвратяване на навлизането на пазара на ЕС на продукти от незаконен, недекларирани и нерегулиран риболов.

- Гарантиране от Комисията на пълноценното функциониране на информационната система CATCH и на доброто запознаване на националните органи на държавите членки с нейното използване — две години след прилагането на преразгледания регламент за контрол на риболова.

- Осигуряване на достатъчно човешки ресурси за насърчаване на по-бързото и по-ефективно прилагане на информационната система CATCH в държавите членки.

- Увеличаване на броя на служителите в ГД „Морско дело и рибарство“ за управление на океаните и незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов.

- Укрепване на системите за контрол и необходимите мерки, приети от държавите членки за предотвратяване на вноса на продукти от незаконен риболов.

- Насърчаване на държавите членки да прилагат възпиращи санкции срещу незаконния риболов.

- Предупреждаване на Комисията и държавите членки да се въздържат от предоставяне на преференциален достъп до пазара на държави, свързани с незаконен, недекларирaн и нерегулиран риболов и тежки трудови нарушения.

- Насърчаване на държавите членки да подобрят рутинния и своевременен обмен на информация, включително за отхвърлени пратки, което ще позволи на органите да прилагат законодателството по-ефективно; посочване, че Споразумението за мерките на пристанищната държава може да помогне в тази област.

- Подчертаване, че схемите за сертифициране на улова, разработени и договорени от регионалните организации за управление на рибарството (РОУР), които изискват информацията от критично значение за превоза да се записва и предава по цялата верига на доставки, са доказани инструменти за подобряване на проследимостта и подпомагане на борбата срещу незаконния, недекларирaн и нерегулиран риболов.